

FRITIDSHEMSPEDAGOGIK

Fortbildning för personal i fritidshem

Regionalt utvecklingscentrum (RUC)

Dagens hålltider

- Kl. 08.30-

Deltagare och kommuner

- Degerfors
- Hallsberg
- Hammarö
- Kil
- Karlstad
- Storfors
- Säffle
- Åmål
- Totalt 96 deltagare

Föreläsningsserien

...belyser olika förutsättningar för fritidshemspedagogikens genomförande och knyter an till lärandet hos såväl elever som personal. Lärande är ett alltmer viktigt begrepp inom fritidshemspedagogiken och handlar både om fritidspedagogernas professionella utveckling och lärandet och utvecklingen hos de elever som deltar i fritidshemsverksamheten.

Mål och syfte

- Målet är att fritidshemspersonal ska utveckla och fördjupa kunskap om fritidshemspedagogik och dess betydelse för elevers lärande och utveckling.
- Syftet är att fritidshemspersonal ska mötas, tänka, reflektera och kritiskt diskutera olika aspekter av fritidshemmets uppdrag och undervisning. Vidare är syftet att utifrån den forskning som presenteras utveckla delar av den egna praktiken.

Tillfälle 2

-
- Tisdag 19 september: Karin Lager, 11 58as6kCDg6kCDs /CS4n/

Tillfälle 3

- Fredag 20 oktober: Robert Thornberg, professor i pedagogik, Linköpings universitet

Värdepedagogik

Tillfälle 4

-
- Tisdag 28 november: Birgitta Ljung Egeland, lektor i pedagogiskt arbete, Karlstads universitet:

Barn med migrationsbakgrund

Tillfälle 5

Tillfälle 6

-
- Tisdag 6 mars: Anette Hellman, lektor i pedagogik, Göteborgs universitet:

Normaliseringsprocesser- och praktiker

Tillfälle 7

-
- April (datum oklart i nuläget): Emma Arneback och Jan Jämte, Örebro universitet

Att arbeta mot rasism i skolan

Vid föreläsningsträffarna

- 08.30-09.45 Föreläsning
- 09.45-

Arbete mellan föreläsningarna

- Lärgrupper och lärledare i kommunerna
- Professionsutvecklande samtal
- Lärledargruppen träffas på universitetet under fortbildningens gång

Arbete mellan föreläsningarna

- Lärgrupperna arbetar med ett "uppdrag" efter varje föreläsning
- Lärledarna leder och dokumenterar lärgruppens arbete och lägger in det i sin mapp i Box (senast en vecka innan nästkommande föreläsning)
- Lärledarna ser till att andra gruppers dokumentation görs tillgänglig för den egna lärledargruppen

Lärledarträffar

- Tisdag 22 aug kl. 09.00-11.30
- Måndag 20 november kl. 09.00-11.30
- Tisdag 20 februari -18 kl. 09.00-11.30

Viktigt!

-
- Eventuella förändringar vad gäller deltagare, lärledare och rektorer meddelas administratör Helena Larsson!

Studien

-
- Syfte: Att undersöka hur fritidspedagoger förstår och

Bakgrund

- Omsorg och pedagogik – fritidshemmets två ben
- Fritidshemmets ”särställning” i skolan
- Kvalitet ska kunna mätas och redovisas vid granskning från föräldrar, myndigheter och andra intressenter

Forskningsgrundad kunskap (ECE)

- Det finns en hel del studier nationellt och internationellt om omsorg i utbildningsverksamheter riktade mot yngre barn (Early Childhood Education, ECE)
- Sociala och emotionella dimensioner osynliggörs och erkänns inte som viktiga och riktiga i skolans organisation (Gannerud & Rönnerman, 2007, Warin, 2014, Wrigley, Thomson och Lingard, 2012)
- Förmåga att ge omsorg har setts som en del av "den kvinnliga naturen" och inte ett uttryck för professionell kompetens (Wernersson, 2006, s. 49)

Forskningsgrundad kunskap - fritidshem

- Stora luckor i den fritidshemspedagogiska forskningen (Skolverket, 2011)
- Vikten av omsorg har lyfts fram:
 - Trygga relationer mellan personal och elever är centrala för att elever ska uppleva en aktivitet som meningsfull (Schröder & Tuisku, 2015)
 - Fritidspedagoger prioriterar det omsorgsorienterade arbetet (Hansen, 1999, Hippinen, 2002)

Forskningsgrundad kunskap - fritidshem

- Fritidspedagogers arbete påverkas negativt av förändrade strukturella villkor, såsom den ökande andelen elever per fritidspedagog, vilket innebär en utmaning i att upprätthålla den omsorgsinriktning som av tradition varit självklara utgångspunkter i fritidspedagogers

Forskningsgrundad kunskap - fritidshem

- Svårt att synliggöra arbete som starkt präglat av emotionellt och socialt stöd till barnen, vilket inte nödvändigtvis resulterar i ett konkret och granskningsbart utfall (Hjalmarsson, 2013)
- Behov av fler specifika resultat som belyser innebörden av att arbeta med ett omsorgsuppdrag i dagens fritidshem

Omsorgsetisk teóri

-
- Omsorgsetik:

Omsorgsetik

- Först efter att ha reflekterat kring dessa frågor kan man bli förmögen att bry sig om utan att detta direkta möte behöver äga rum.
- Det ömsesidiga mötet mellan två individer (en som ger och en som tar emot omsorg) ses här som ett villkor för att individen ska utveckla kunskap om livet och tillvaron.

Dialogcafé

-
- Finns omsorgen med i din planerade verksamhet?
 - Om nej: När blir den föremål för granskning och reflektion?
 - Om ja: Hur följs den upp och utvärderas?

Välkommen tillbaka!

-
- Reflektioner från dialogcafét, någon..?

Metod

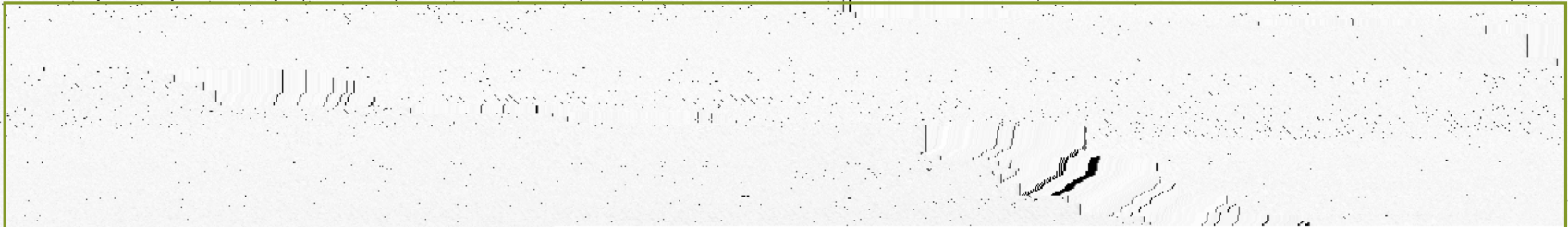
- Två sorters kompletterande data:
 - Intervjuer med sju fritidspedagoger (3 skolor)
 - Dagboksanteckningar skrivna av fyra fritidspedagoger (2 skolor)

Resultat

- Omsorg som återberättade intentioner om fritidshemmets uppdrag (intervjudata)
- Omsorg som ett svar på krav och önskemål från föräldrar och kollegor (data från dagboksanteckningar)
- Omsorg som ett etiskt förhållningssätt i fritidspedagogernas profession (data från dagboksanteckningar)

Omsorg som återberättade intentioner

När fritidspedagogerna berättar om sitt yrke och arbete hänvisar de i hög grad till intentionerna med skolans och fritidshemmets verksamhet, såsom de är formulerade i skollag och läroplan.

Omsorg som återberättade intentioner

- Lägga vikt vid *det sociala* (Dora)
- Förmåga att *se hela barngruppen* (Anna)
- *Ha koll* i de stora barngrupperna (Berit)

(Intervjudata)

Omsorg på beställning – svar på krav och förväntningar från föräldrar och kollegor

*Pratar med en tjej vars mamma påtalat att det är lite problem i en grupp med tre tjejer. En blir i stort sett alltid utanför. Mamman upplever att det alltid är hennes dotter som hamnar i den situationen. Efter att ha observerat på fritids så har vi en lite annorlunda bild. Flickan A och flickan B hamnar utanför medan den tredje flickan aldrig är i den situationen. Flickan vars mamma påtalat det hela är ibland **aktiv** beträffande nedlåtande kommentarer om den ena i 'tre'-gruppen. Pratade med barnen kring detta. Hur känns det att vara den som är utanför? Vad kan vi göra åt detta? Behöver följas upp.*

(Dagboksanteckningar från Diana)

Omsorg som ett etiskt förhållningssätt i fritidspedagogernas profession

Donna berättar att hon under en samling initierar samtal om rasten *och kollar att alla har en kompis*. Efter rasten samlar Donna barnen och *pratar om hur rasten varit och alla säger ett par ord*. *Alla är bra på att våga berätta och*

Omsorg som ett etiskt förhållningssätt i fritidspedagogernas profession

På vägen ut är flera barn på väg in. Tänker på att säga någonting till så många som möjligt.

Det blir en bra lekstund där jag hinner prata med de flesta om hur de tycker att de har det på skolan med förskoleklass och fritids, hur det går att äta i en stor matsal, hur det känns med kompisar eller om det är någonting de funderar över.

(Dagboksanteckningar Donna)

Omsorg som ett etiskt förhållningssätt i fritidspedagogernas profession

Samling på mattan. Hur har rasten varit? Vem/vilka har du varit med? Har du varit själv? Ville du det? Laget runt. Några konflikter, under leken "Sandtrollet" hade uppstått, pratade om det. Är det schysst att samma person får "jaga" hela tiden? Vi kom fram till att det var det nog inte. Skulle tänka på det nästa gång. Efter samtalet fick barnen välja aktivitet. Småkonflikter här och där i leken. Två vill ha samma Barbiedocka. Hur löser vi det?

Omsorg som ett etiskt förhållningssätt i fritidspedagogernas profession

*12.40-13.45 Förskoleklass och tvåor. Tog hjälp av en kille
i tvåan och tog ut och sorterade sopor till soprummet.*

Sammanfattningsvis

Fritidspedagogerna använder sig av en *etisk förmåga*, innehållande deras:

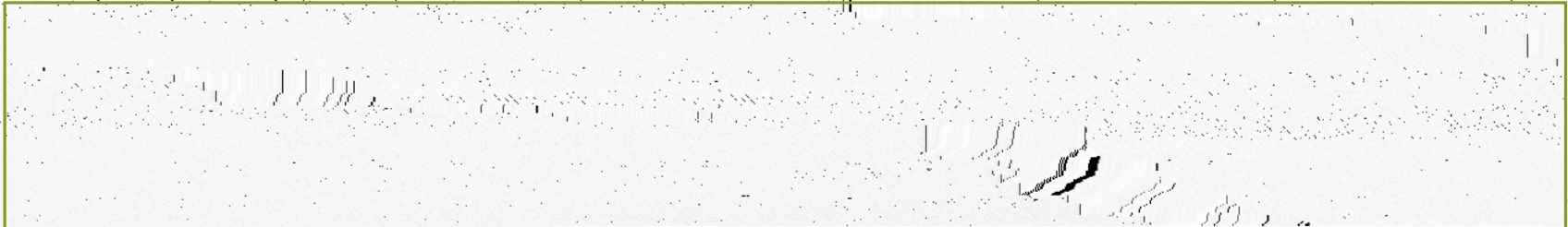
- kunskaper om omsorgsetiska värden så som de kommer till uttryck i återberättade intentioner om omsorg,
- kunskaper om och förmåga att svara an på förälda -0 0l och fäe46oeör

Sammanfattningsvis

- Fritidspedagogerna vet vad som förväntas av dem och de har en etisk förmåga att bedriva omsorg i sin verksamhet
- Fritidspedagogerna saknar ett gemensamt vardagsspråk för att artikulera sin verksamhet och för att kunna jämföra och hävda vikten av sitt arbete inom skolans olika verksamheter.

Sammanfattningsvis

- För barnen kan detta få konsekvenser som att den verksamhet de erbjuds framställs i traditionella innehåll där omsorgsaspekten döljs bakom begrepp som utevistelse, sport, pyssel och lekar.

Tack för din uppmärksamhet!

Nästa lärledarträff: 22/8 kl. 09.00-11.30

Dokumentation av lärgruppens arbete (utifrån dagens föreläsningssinnehåll) läggs in i Box senast 12/9

Nästa träff för alla på Kau: 19/9 kl. 08.30-11.30